

СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Шафоростова В.А., e-mail- verashaforostova1999@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

В системі управління ризиками аграрного виробництва невід'ємною частиною є страхування ризиків. У світовій практиці дієвим інструментом забезпечення фінансово-господарської стійкості аграрних підприємств є агрострахування (це механізм управління усіма сільськогосподарськими ризиками, який забезпечує часткову чи повну компенсацію суб'єкту господарювання втрат через негативний вплив погоди і природних ризиків). Також, страхування проводиться на випадок пошкодження або загибелі сільськогосподарських культур внаслідок стихійного лиха: граду, блискавки, вимерзання, снігопаду, повені, вимокання та звісно, через недостатність у агровиробників фінансових ресурсів.

Агрострахування є обов'язковою умовою ефективного ведення сільського господарства, особливо для аграрних країн. В Україні ще з 2001 року неодноразово намагалися змінити ситуацію щодо забезпечення захисту аграріїв від ризиків загибелі агропродукції шляхом страхування. Проте навіть з 2013 року державне фінансування на таке страхування не виділялося.

В Україні в 2018 андерайтінговом році кількість укладених договорів агрострахування зросла на 26% - до 1205, обсяг страхових премій - на 2%, до 208,8 млн грн. В цей рік страхові компанії уклали 957 договорів страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, зокрема, 427 - на зимовий та 530 - на весняно-літній період, в загальні сумі 5 913 млрд грн. У 2018 році страхування сільськогосподарських культур здійснювали 15 страхових компаній. Показники страхування за цей період наведені у табл 1.

Таблиця 1 -Зведені дані трійки страхових компаній, 2018 р.

Страхова компанія	Премії, тис. грн	Виплати, тис.грн	Рівень виплат, %
PZU Україна	31775	19167	60,32
Країна	7866	172	2,18
АСКА	6341	56761	895,14

Найбільше було застраховано сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень, сільськогосподарських тварин та інших живих ресурсів. Розгледівши теперішній стан розвитку агрострахування в Україні, робимо висновок, що він не повністю виконує своє основне завдання - управляти ризиками в аграрному секторі для забезпечення стабільності сільськогосподарського виробництва. Держава, намагаючись мінімізувати зазначені втрати, примушена регулярно вдаватися до заходів фінансової допомоги шляхом прямих виплат з резервного фонду Державного бюджету України. Зазначені виплати покривають лише незначну частину понесених збитків, стримуючи при цьому розвиток страхового ринку. Подібна ситуація створює високий рівень невизначеності аграрного бізнесу, підвищує вартість кредитів, без яких аграрне виробництво неможливе, і збільшує частку неповернутих кредитів.

В Україні страхування агроризиків є непривабливим через ряд причин: ціна страхових платежів є занадто високою для сільськогосподарських виробників, які в умовах невизначеності вимушені постійно економити; страхування сільськогосподарської продукції є непривабливим для 42 страховиків, які часто відмовляють страхувати через недосконалість законодавства та високий рівень збитковості страхових операцій; низький рівень довіри страхувальників-аграріїв до страховиків, по-четверте, відсутність реальної державної підтримки аграрного страхування.

Основними заходами такого рішення є: поновлення державної програми субсидування страхових премій і збільшення її обсягів; при розподілі коштів враховувати не лише обсяги

посівних площ, а й попит на страхові послуги, що залежить від рівня ризикованості в регіонах; на урядовому рівні визначити довгострокову політику держави щодо розвитку аграрного страхування. Та слід пам'ятати, що страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою впроваджуватиметься вже з 2021 року. З цією метою в держбюджеті на наступний рік передбачені кошти у розмірі 672 млн. гривень.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» від 09.02.2012р. (Голос України від 03.06. 2012, ст.18)

2. Сучасний стан та проблеми розвитку агрострахування в Україні. Деркаченко А.В., Волкова В.В.

3. Минкіна Г.О. Страхування як інструмент управління ризиками підприємств АПК [Електронний ресурс]:

http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_154_3/10mgo.pdf.

4. Офіційний сайт ліги страхових організацій України <https://forinsurer.com> та <http://uainsur.com/massmedia/57740/>

5. Рубцова Н.М. Проблемні аспекти розвитку агрострахування в Україні [Електронний ресурс]: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/3754/1/3.pdf>

Науковий керівник: *Рубцова Н.М., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*